

Sygn. akt I CSK 949/22

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w D.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 31 marca 2021 r., sygn. akt V AGa 700/18,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w D. na rzecz I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 12 500 (dwanaście tysięcy pięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach po rozpoznaniu sprawy z powództwa Innowacyjnego P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w D. o zapłatę, na skutek apelacji Pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w K. oddalił apelację oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną na powyższe orzeczenie wniosła Pozwana, zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 365 § 1 k.p.c.

w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c., a także przepisów prawa materialnego, tj. art. 6, art. 65 § 2 k.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 365 § 1 k.p.c. ze względu na to, iż przepis ten budzi poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie. Ponadto wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Powódka wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o orzeczenie o kosztach postępowania wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania kasacyjnego wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej, implikuje poddanie jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących ją do przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Na wstępie należy przypomnieć, że zarówno wniosek, jak i jego uzasadnienie, stanowią odrębne części (elementy konstrukcyjne) skargi kasacyjnej, zaś Sąd Najwyższy na etapie rozpoznania wniosku o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania dokonuje oceny jedynie zaistnienia przesłanek wniosku i argumentacji juretrycznej go uzasadniającej. Z tej przyczyny nie jest wystarczające odesłanie przez skarżącego do motywów uzasadnienia podstaw kasacyjnych, które samodzielnie i odrębnie są oceniane w razie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a postępowanie wywołane tą skargą nie stanowi trzeciej instancji sądowej. Wystąpienie każdej z tych okoliczności powinno zostać szczegółowo uzasadnione, przez wykazanie w drodze profesjonalnego wyводу prawniczego, z powołaniem się na stosowne, dotychczasowe orzecznictwo sądowe oraz poglądy doktryny, a także umotywowane własne zdanie, żeby przekonać Sąd Najwyższy o potrzebie rozpoznania sprawy kolejny raz, mimo że zaskarżone orzeczenie Sądu II instancji jest prawomocne.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca spółka przytoczyła przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a więc potrzebę wykładni przepisów.

Powołanie się na przesłankę potrzeby wykładni przepisów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne kontrowersje, nie doczekał się jeszcze wykładni, bądź też, że jego niejednolita interpretacja prowadzi do wydawania przez sądy odmiennych rozstrzygnięć w sprawach o identycznym lub zbliżonym stanie faktycznym. Należy przy tym przytoczyć przykłady takich orzeczeń i wykazać istniejące między nimi rozbieżności (zob. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 października 2012 r., sygn. akt I PK 144/12, 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08). Skarżącego obarcza przy tym ciężar przedstawienia wyodrębnionej i pogłębionej argumentacji prawnej, wyszczególniającej dostrzegane przez stronę poważne wątpliwości interpretacyjne

(zob. niepublikowane Sądu Najwyższego z: 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, 12 grudnia 2008 roku, sygn. akt II PK 220/08).

Skarżąca wskazuje na konieczność wypowiedzi Sądu Najwyższego, ponieważ w niniejszej sprawie w jej ocenie istnieje potrzeba wykładni art. 365 § 1 k.p.c. Podkreśla, że przepis ten - mimo że był przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego - nadal budzi poważne wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecnictwie sądów. Nadmienić należy, że Sąd Apelacyjny i Sąd Okręgowy dokonały wykładni umowy i sformułowały własne konkluzje, zgodne z konkluzjami Sądów w poprzednim postępowaniu.

Strona skarżąca wskazuje na rozbieżności, które powstały wskutek wydania przez Sąd Najwyższy odmiennej wykładni art. 365 § 1 k.p.c. w różnych uchwałach tego Sądu. Powołuje orzeczenia, w których Sąd Najwyższy aprobuje jeden z kierunków wykładni. Natomiast wskazuje jedynie dwa orzeczenia sądów powszechnych, nie dokonując jednocześnie analizy tego, czy zawarta w nich ocena została dokonana na tle tożsamego lub podobnego stanu faktycznego.

Sąd II instancji wskazał, że w sprawie okoliczności faktyczne nie uległy zmianie w stosunku do toczącego się postępowania, zaś po zawarciu umów nie wystąpiło zdarzenie prawne, a nawet jakakolwiek zmiana okoliczności faktycznych, które wpłynęłyby na konieczność odmiennej oceny kwestii rozliczenia efektów ekonomicznych, natomiast w obu postępowaniach strony prezentowały dla wykazania swoich stanowisk analogiczne twierdzenia i przywoływały te same dowody, zarówno osobowe, jak i pisemne. Sąd pierwszej instancji dla dokonania wykładni umów przeprowadził wszystkie te same dowody, co poprzednio. Sąd ten dokonał samodzielnej wykładni w/w umów, przeprowadzając w tym zakresie w sposób pełny i zgodny z wnioskami stron postępowanie dowodowe. Ostatecznie Sąd *meriti* I instancji stwierdził, że wyniki tych zabiegów procesowych potwierdziły uprzednio dokonaną wykładnię tych umów i z takim stanowiskiem w pełni zgadza się Sąd Apelacyjny.

Wątpliwości prezentowane przez stronę skarżącą, w tym co do zakresu mocy wiążącej wyroku na podstawie art. 365 § 1 k.p.c., nie wskazują, aby wykładnia tego przepis wskazana jako preferowana przez stronę skarżącą, miała

skutkować odmiennym rozstrzygnięciem sprawy. Jakkolwiek w uchwale z 8 listopada 2019 r., III CZP 27/19 (OSNC 2020, z. 6, poz. 48) Sąd Najwyższy stwierdził, że wykładnia umowy, na podstawie której powód dochodził wynagrodzenia za świadczenie usług, nie jest objęta mocą wiążącą wyroku (art. 365 § 1 k.p.c.) w sprawie o inną część przewidzianego tą umową wynagrodzenia za świadczenie usług, to jednak w uzasadnieniu wskazał także, iż jeżeli w prowadzonych osobno postępowaniach strony wykazują się tą samą starannością i aktywnością, powołując te same dowody w celu wykazania swoich twierdzeń i podnosząc te same zarzuty, to - z przyczyn wskazanych przez Sąd Najwyższy w wyroku z 29 marca 1994 r., III CZP 29/94 - oceny poszczególnych kwestii i ostatecznie także wyniki tych spraw powinny być dla nich zasadniczo takie same. Osiągnięciu zgodności w tej płaszczyźnie służy jednak formułowane czasami wymaganie, by sąd rozpoznający kolejną sprawę między stronami szczególnie wnikliwie i rozważnie ją osądził, uwzględniając także argumenty, które przytoczył sąd w sprawie zakończonej wcześniej. Na kwestię tę zwrócił także uwagę w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny.

Strona skarżąca formułuje w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej zarzut nieprzeprowadzenia przez Sąd Apelacyjny samodzielnej, rzetelnej wykładni umów. Tak sformułowany zarzut jednak nie został w sposób pogłębiony umotywowany.

Tymczasem wskazując na istnienie przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej strona skarżąca obowiązana jest wskazać, w jaki sposób jej występowanie, a w przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. rozstrzygnięcie wpłynie na ocenę rozpoznawanej sprawy. W tym zakresie Skarżąca ograniczyła się do ogólnikowego zakwestionowania prawidłowości oceny dokonanej przez Sądy *meriti*. Wątpliwość Skarżącej w istocie stanowi polemikę z rzeczywistymi ustaleniami Sądów obu instancji.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c. i art. 391 §

1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904), które to przepisy stanowią konkretyzację norm konstytucyjnych, Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy oraz mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49). Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym stosownie do pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutechnienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982. Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego),

nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę, zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201).

[as]